

~~I #78~~
A 6096.

Uus

Pärnu Kalender

ehf

Täht-raamat

Geesti rahwale

1882

aasta pääle pärast Jeesuse Kristuse sündimist.

Sell' aastal on 365 päewa.

Pärnus, 1881.

Wäljaantud H. Jakob'i kulguga ja järelejäetud jada.

Printitud H. Laakmanni juures Tartus 1881.

1881

1881

1881

1881

1881

1881

1881

ENSV TA

Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

39108

1881

1881

1881

1881. aastal
Uus

ruüle O'Kallaz

Pärnu Kalender

ehf

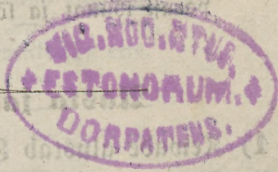
Täht-raamat

Gesti rahwale

1882

aasta pääle pärast Jeesuse Kristuse sündimist.

Sell' aastal on 365 päewa.

Pärnus, 1881.

Wäljaantud R. Jakob'i kuluga ja on saada ka säälšamas.

Trükitud G. Laakmanni juures Tartus 1881.

1881

Märkide seletus.

● Noor: fuu.

● Esimene weerand.

● Täis: fuu.

● Viimne weerand.

P. püha. — hom. hommiul. — e. l. enne lõunat. —
m. ja ' minut. — p. pärast ehk päew. — õht. õhtul. —
p. l. pärast lõunat. — f. kell. — t. tund.

Päewa- ja fuu-warjutused.

Sel aastal warjutatakse päewa faks forda, nimelt:

Esimene, suur päewa warjutus on 5. Mail, mis Tartus
näha on; alustab kellu 8, 10 minntit enne lõunat,
lõpeb kellu 9, 47 min. enne lõunat.

Tõine, ringwormiline päewa warjutus on 29. Oktobril,
mis Tartus mitte näha ei ole.

Kuu ei saa sel aastal mitte warjutatud.

Rändaw täht Venus lähäb päikesse eest mööda 24. No-
wembril, mis aga Tartus mitte nähtaw ei ole, sest et
päike juba alla läinud on, alustab kellu 3, 45 min.
pärast lõunat ja lõpeb alles 6 tundi hiljem.

Nasta jagude muutmised.

1) Kewade alustab 8. Märtsil kellu 7 p. l.

2) Suwi alustab 9. Juunil kellu 3 p. l.

3) Sügise alustab 11. Septembril kellu 6 e. l.

4) Talw alustab 9—10. Deetsembril kesi ööl.

Sündinud asjade aja-arw.

Maa-ilma loomiseft arwatakse	5831 aast.
Kristuse sündimiseft	1882 —
Tartu ehitamiseft	852 —
Tallinna ehitamiseft	663 —
Raamatu-trükkimise üleswõtmiseft	442 —
Lutheruse õige usu üleswõtmiseft	365 —
Peterburgi linna ehitamiseft	179 —
Wene riigi walitsuse alustuseft meie maal ...	172 —
Suure kooli alustuseft Tartus	80 —
Rõuge-panemise hakatuseft	79 —
Prantsuse Wene maale tulemiseft ja Moskwa linna põlemiseft	70 —
Meie R. S. Aleksandri III. walitsuse hakatuseft ..	2 —

Sel aastal näitab tunnipakk.

1. Jaanuaril 9 minutit tunnikellast tagasi.

1. Weebruaril 15 min. — —

1. Märtsil 10 minutit — —

1. Aprillil tunnikellaga ühte.

1. Mail 4 minutit tunnikellast ette.

1. Juunil tunnikellaga ühte.

1. Juulil 5 minutit tunnikellast tagasi.

1. Augustil 5 minutit — —

1. Septembril 4 minutit tunnikellast ette.

1. Oktoobril 14 minutit — —

1. Nowembril 15 min. — —

1. Deetsembril 6 min. — —

Kaks ristikeft (**) nädala päewa arwu-numbri ees tähendawad, et on kirjus- ehk kroonu-püha, mis kirikus pühitseatakse; üks ainus (*) tähendab, et on mälestuse p., mis kirikus ei pühitse, aga mil kohut ja kooli ei peeta.

Nääri = kuu.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutimised.
Nääri p. Kristuse ümberlõikamisest. Eukl. 2, 21.		
**1 Reede 2 Laup.	Nääri päew. Ubel, Set	Range külml.
Püha p. Nääri p. Jeesus põgeneb Egiptuse maalt. Mat. 2, 13—29.		
3 Pühap.	Enof	Selged ilmad.
4 Esmasp.	Metusala	
5 Teisip.	Simeon	
**6 Restnäd.	3 Kuninga p.	● 6, 22' p. l.
7 Neljap.	Melchior	
8 Reede	Errart	
9 Laup.	Kaspar	
1. püh. p. 3. Kün. p. — 12 aastane Jeesus templis. Eukl. 2, 41—52.		
10 Pühap.	Paawli päew.	Heitlik ilm,
11 Esmasp.	Higinus	Lume sadu.
12 Teisip.	Rein	
13 Restnäd.	Hilarius	● 9, 32' e. l.
14 Neljap.	Robert	
15 Reede	Felix	Gula.
16 Laup.	Erdmann	

III. Jaanar. R

Tähtja minewiku rüppe
Läinud wana hingama:
Kelle film, fuit uuel lõpe
Käes on, saab weel nägema!

2. Püh. p. 3. Kün. p. — Pulmad Kaana linnas. Joann. 2, 1—11.

17 Pühap.	Lõnise päew.	Parajad
18 Esmasp.	Efraim	talwised
19 Teisip.	Sara	ilmad.
20 Keisnäd.	Fab. Sebast.	
21 Neljap.	Agnes	
22 Reede	Vincent	☉ 7, 45' homm.
23 Laup.	Emerentia	Selge.

3. p. e. Krist. ülest. p. Tõdregijad wiinamäel. Mat. 20, 1—16.

24 Pühap.	Timotheus	Range külml.
25 Esmasp.	Paawli ümb.	
26 Teisip.	Hans	Tuul.
27 Keisnäd.	Chrysostomus	
28 Neljap.	Kaarel	Udune.
29 Reede	Samuel	
30 Laup.	Ludovica	☉ 10, 21' homm.

8. p. e. Krist. ülest. p. Kõlmajast. Luut. 8, 4—15.

31 Pühap.	Polykarpus	Udune.
-----------	------------	--------

1. Jaanuaril tõuseb päike: k. 8, 43 m., läh. alla: k. 3, 36 m.

11 — — — — 8, 27 — — — — 3, 57 —
21 — — — — 8, 8 — — — — 4, 21 —

Küünla - kuu.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Esmasp.	Brigita	Udune.
* 2 Teisip.	Küünla p. Maarja p.	
3 Kesknäd.	Hanna	Lumesadu.
4 Neljap.	Veronika	
5 Reede	Ugate	Külmetab. 4, 37' homm.
6 Laup.	Doora	

Paastu Pühap. Kristuse kannatamisest. Luut. 18, 31—43		
7 Pühap.	Rikard	
8 Esmasp.	Salomon	Külmad
9 Teisip.	Wastla päew	
10 Keskn.	Tuha päew	ilmad.
11 Neljap.	Güphrosyna	
12 Reede.	Karolina	11, 18' õhtu.
13 Laup.	Beninga	Lumesadu.

1. Pühap. paastus. Kristust liusatakse. Mat. 4, 1—11.

14 Pühap.	Valentin	
15 Esmasp.	Israel	Pehmed ilmad.

Vebruar.

Igawene! kelle aastail
 Lõpetust ei tulemas:
 Kanna meid Su armu hoolet
 Seni, kui siin rändamas.

16	Teisip.	Juula	Heitleit ilm.
**17	Kesknäd.	Palwe päew	(1. Kwatember.)
18	Reisip.	Concordia	
19	Reede	Susanna	Päewa paiste.
20	Laup.	Eücharius	

2. Pühap. paastus. Kananea-maa naene. Mat. 15, 21—28.

21	Pühap.	Ellu	☉ 2, 30' hom.
22	Esmasp.	Peetri päew	
23	Teisip.	Jobst	Räntsakas.
24	Kesknäd.	Madise p.	
25	Reisip.	Diktor	Külmad
**26	Reede	Nestor Keisri h. sünb. p.	
27	Laup.	Claudius	ilmad.

3. p. paastus. Kristus ajab kurja waimu wälja. Luuk. 11, 14—28.

28	Pühap.	Justus	☉ 11, 15' õhtu.
----	--------	--------	-----------------

1 Februaril tõuseb päike: k. 7, 41 m., läh. alla: k. 4, 50 m.

11 — — — — 7, 15 — — — — 5, 14 —

21 — — — — 6, 47 — — — — 5, 38 —

Paastu = Kuu.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
**1 Esmasp.	Albinus Reisri h. trooni pär. p.	Riisked
2 Teisip.	Lowisa	
3 Keisnäd.	Kunifunda	ilmad.
X 4 Neljap.	Adrian	
5 Reede	Meta	Lume sadu
6 Laupäev	Gotwrid	

4. p. paastus.	Aristus söödas 5000 meest.	Joann. 6, 1—15.
7 Pühap.	Perpetua	2, 4' p. 1.
8 Esmasp.	Euprian	Rev. h. f. 7, p. 1.
9 Teisip.	Prudentius	
10 Keisnäd.	Jenni	Sula.
11 Neljap.	Konstantin	
12 Reede	Gregor	Udune.
13 Laup.	Ernst	

5. p. paastus.	—	Jeesust wiisatakse liividega. Joan. 8, 46—59.
14 Pühap.	Mathilde	3, 20' p. 1.
15 Esmasp.	Eugus	
16 Teisip.	Gabriel	Räntsakas.

Märts.

Meil on üks Jumal ja Isa,
Ja üks maapind jolge all.
Eks ole ka üks tõsidus meil
Ja ka üks taewas ülewal?

17	Kesknäd.	Truuta	Zornab.
18	Neljap.	Patricius	
19	Reede	Zooſep	Pilwine.
20	Laupäew	Rupert	

6. p. paastus. — Kristuse sisseõitmisest. Mat. 21, 1—9.

21	Pühap.	Palmi puude p.	Lume sadu.
22	Esmasp.	Raphael	☉ 7, 34' õhtu.
23	Teisip.	Theophil	Segane.
24	Keskn.	Rasimir	
**25	Neljap.	Suur Neljap.	Wagane ilm.
**26	Reede	Suur Reede	
*27	Laup.	Gustav	Selge.

Eihawete Püha. — Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

**28	Pühap.	1. Eihawõtte p.	Hea ilm.
**29	Esmasp.	2. Eihawõtte p.	
*30	Teisip.	Adonis	☉ 8, 17' homm.
*31	Kesknäd.	Zoots	Pehme tuul.

1 Märzil tõuseb päike: k. 6, 25 m., läh. alla: k. 5, 56 m.

11. — — — — 5, 57 — — — — 6, 19 —
21. — — — — 5, 28 — — — — 6, 42 —

Jüri - juu.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
*1 Neljap.	Theodora	Wilu tuul.
*2 Reede	Theodosia	
*3 Laup.	Ferdinand	Lumesadu.

1. p. p. ülest. p. — Rinnipandub uksest. Joann. 20, 19—31.

4 Pühap.	Ambrosius	● 11, 25' p. l. Pääwa paiste ja soe.
5 Esmasp.	Raksm	
6 Teisip.	Cölestin	
7 Restnäd.	Aaron	
8 Neljap.	Liborius	
9 Reede	Esekiel	
10 Laup.	Toots	

2. p. p. ülest. p. — Hea karjane. Joann. 10, 12—16.

11 Pühap.	Hermann	Selged ilma:
12 Esmasp.	Julius	
13 Teisip.	Justinus	● 8, 45' e. l.
14 Restnäd.	Tiburtius	
15 Neljap.	Obadias	fesed.

April.

Znimesed! wenna-side
Peab meid kolkku kõitma:
Heldus, armastuse pide
Waenu ilmast wõitma.

16 Reede	Karistus	Wihmasadu.
17 Laup.	Rudolph	

3. p. p. ülest. p. — üürifese aea pärast. Joann. 16, 16—23.

18 Pühap.	Valerian	Tuul.
19 Esmasp.	Timon	
20 Teisip.	Sulpitius	☉ 10, 18' p. l.
21 Keeltnäd.	Siim	
22 Koljap.	Cajus	☾ 9. fülw
23 Reede	Jüri päew	
24 Laup.	Albert	

Udune.

4. p. p. ülest. p. — Kristuse ärastumiseft. Joann. 16, 5—15.

25 Pühap.	Markuse päew	nädal.	Heitlikud
26 Esmasp.	Etselias		
27 Teisip.	Anastasiuſ	☾ 2, 22' e. l.	ilmad.
28 Keeltnäd.	Theresia		
29 Koljap.	Raimund		
30 Reede	Erastus	8.	

1. Aprillil tõuseb päike: E. 4, 57 m., läh. alla: E. 7, 7 m.
11. — — — 4, 30 — — — 7, 29 —
21. — — — 4, 4 — — — 7, 51 —

Rehe = Kuu.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
------------------------------	--------	---------------------------

1 Laup.	Wolbri päew	1a.
---------	-------------	-----

5. p. p. ülest. p. — Sigest palumiseft. Joann. 16, 23—30.

2 Pühap.	Sigismund	nädal.	
3 Esmasp.	+ leidmise p.		Piltwine.
4 Teisp.	Lorentina		
5 Restnäd.	Gotthard		● 9, 20' homm.
**6 Neljap.	Taewa m. Trooni pär. s. p.	7. fullwi	
7 Reede	Setta		Kaunis soe.
8 Laup.	Laus		

6. p. p. ülest. p. — Nõemustaja. Joann. 15, 26. 27. 16, 1—4.

*9 Pühap.	Nigula päew	nädal.	Soe ja
10 Esmasp.	Kordian		udune ilm.
11 Teisp.	Panfratius		
12 Restnäd.	Nero		
13 Neljap.	Servatius	6. fullwi	● 2, 28' homm.
14 Reede	Kristjan		Müristab.
15 Laup.	Sophia		

Mai.

Kuida aasta käigil maa
Seemetest toob milia:
Andwad meie asjus ka
Mõtted tegu wälja.

Neli Pühi. — Pühast Waimust. Joann. 14, 23—31.

*16 Pühap.	Neli Pühi	näbal.	Pääwa paiste ja tuul.
**17 Esmasp.	Teine Püha		
18 Teisip.	Cerif		
19 Kesknäd.	Philipp	5. pühapäev	(2. Kwatember.)
20 Neljap.	Florian		☾ 10, 20' p. l.
21 Reede	Triinu		
22 Laup.	Mili		Udune.

Erilmainu S. m. ala P. — Jeesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1—15.

23 Pühap.	Leontine	näbal.	
24 Esmasp.	Esther		Segane.
25 Teisip.	Urbani päew.		
26 Kesknäd.	Eduard		
27 Neljap.	Eudolph	4. pühapäev	☾ 6, 56' p. l.
28 Reede	Willem		
29 Laup.	Maksimilian		Hea ilm.

1. p. p. 3. a. S. p. — Rikas mees ja Saatsarus. Luuk. 16, 19—31.

30 Pühap.	Wigand	näb.	Pilwine.
31 Esmasp.	Alide		

1. Mail tõuseb päike: k. 3, 41 m., läh. alla: k. 8, 13 m.
11. — — — — 3, 24 — — — — 8, 32 —
21. — — — — 3, 7 — — — — 8, 51 —

Jaanil - Kuul.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.	
1 Teisip.	Emilia	näd. 5. tähtsi	Selge.
2 Keisnäd.	Emma		8, 20' p. l.
3 Neljap.	Liisu		Wihmasadu.
4 Reede	Friderika		
5 Laup.	Bonifacius		

2. p. p. 3. a. J. p. — Suurest õhtu söömaaeast. Luuk. 14, 16—24.

6 Pühap.	Artus	nädal.	Soe ilm.
7 Esmasp.	Lufretsia		
8 Teisip.	Medardus	9. täht	Suw. h. f. 3, p. l.
9 Keisnäd.	Bertram		
10 Neljap.	Flavius		
11 Reede	Barnabas	7. täht	7, 48' p. l.
12 Laup.	Liina		
			Palaw.

3. p. p. 3. a. J. p. — Ürakadunud lambast. Luuk. 15, 1—10.

13 Pühap.	Tobias	näd.	Pilwine.
14 Esmasp.	Tetloff		
15 Teisip.	Widu		

Juuni.

Kuida fini taewa õuu'
 Piirab ümbert ilma:
 Peab fui taime meie põuu'
 Barjul uue ilma.

16	Kesknäd.	Justina	1. fulmi	Wahel saab
17	Neljap.	Nikander		wihma.
18	Reede	Homer		
19	Laup.	Kert		☾ 7, 55' e. l.

4. P. p. 3. a. J. P. — Olge armulised. Luuk. 6, 36—42.

20	Pühap.	Florian	näd.	Wilu tuul.
21	Esmasp.	Nahel		
22	Teisip.	Tiit		
23	Kesknäd.	Basilius		Selge.
**24	Neljap.	Jaani päew		
25	Reede	Wänu		☾ 11, 39' õhtu.
26	Laup.	Jeremias		

5. P. p. 3. a. J. P. — Rohkest kala-saagist. Luuk. 5, 1—11.

27	Pühap.	7 magaja päew		Müristab.
28	Esmasp.	Josua		
*29	Teisip.	Peetri Paawl. päew		Sahe tuul.
30	Kesknäd.	Paawli mälet. päew		

1. Juuni tõuseb päike: k. 2, 58 m., läh. alla: k. 9, 5 m.

11. — — — 2, 57 — — — 9, 9 —
 21. — — — 3, 5 — — — 9, 5 —

Heina - kuu.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Neljap.	Theobald	Slusad
2 Keede	Heina, Maarja p.	
3 Laup.	Korneliuſ	8, 48' homm.

6. p. p. 3. a. 3. p. — Wariseride õigusest. Mat. 5, 20—26.

4 Pühap.	Ulrik	
5 Esmasp.	Anselm	ilmad.
6 Teisip.	Norbertuſ	
7 Keſknäd.	Demetriuſ	Wihmasadu.
8 Neljap.	Kilian	
9 Keede	Annikaſ	Segane.
10 Laup.	7 wennaste päew	

7. p. p. 3. a. 3. p. — 4000 mehe söötmisest. — Mark. 8, 1—9.

11 Pühap.	Emmeline	0, 4' p. l.
12 Esmasp.	Hindrik	
13 Teisip.	Mareti päew	Selge.
14 Keſknäd.	Bonavent	
15 Neljap.	Apostl. lahkun.	Soe ja ilus
16 Keede	Hermina	ilm.

Juuli.

Kuida selle ilma päike
Loodud elu tooma:
Veab meil' tulew ilma läike
Sonne-walgust looma.

17 Laup. | Alexius | Pilwine.

8. p. p. 3. a. J. p. — Wale-prophetitest. Mat. 7, 15—23.

18 Pühap.	Rosina	☾ 3, 48' p. l.
19 Esmasp.	Haraldus	
20 Teisip.	Elias	Range
21 Keisnäd.	Daniel	
**22 Neljap.	Maria Mgđ. p. Keiserin. nime p.	palaw.
23 Reede	Udelheid	
24 Laup.	Christina	

9. p. p. 3. a. J. p. — ütlekohtusest majapidajast. Luut. 16, 1—9.

25 Pühap.	Jakobi päew	☾ 6, 0' homm.
26 Esmasp.	Anna	
*27 Teisip.	Martha Troonirärija nimepäew.	Tabe tuul.
28 Keisnäd.	Pantalon	
29 Neljap.	Olewi päew	Selged
30 Reede	Rosalie	
31 Laup.	Christfried	ilmad.

1. Juulil tõuseb päike: k. 3, 18 m., läh. alla: k. 8, 55 m.

11. — — — — 3, 36 — — — — 8, 39 —

21. — — — — 3, 56 — — — — 8, 17 —

Lõikuse = kuu.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutimised.
10. p. p. 3. a. J. p. — Jerusalemma ärarikimisest. Luuk. 19, 41—48.		
1 Pühap.	Peetri wang. ol.	☉ 10, 57' õht.
2 Esmasp.	Hannibal	
3 Teisip.	August	Müristamise
4 Kesknäd.	Dominicus	wihma.
5 Neljap.	Oswald	
*6 Reede	Krist. äraselet. p.	Pilwine.
7 Laup.	Tõnu	

11. p. p. 3. a. J. p. — Bariserist ja tõlnerist. Luuk. 18, 9—14.		
8 Pühap.	Goitlieb	Ühetasased
9 Esmasp.	Romanus	
10 Teisip.	Lauritsa p.	☉ 2, 42' õhtu.
11 Kesknäd.	Olga	
12 Neljap.	Klara	sojad ja ilusad
13 Reede	Made	ilmad.
14 Laup.	Güsebius	

12. p. p. 3. a. J. p. — Kurdist ja keeletumast. Mark. 7, 31—37.		
15 Pühap.	Bukk. Maar. p.	Segane.
16 Esmasp.	Isak	☉ 11, 6' õhtu.

August.

Eht küll loomus kaunis, suur,
 Igawest' mõib lesta:
 Närtfib inimeste juur,
 Puistab põrmu lesta.

17	Teisip.	Henning	
18	Kesknäd.	Helena	Selge
19	Kelhap.	Seebald	
20	Reede	Bernhart	ja soe.
21	Laup.	Rut	

13. p. p. 3. a. J. p. — Preester ja Saamaria=mees. Luul. 10, 23—37.

22	Pühap.	Wilibert	Wilu wiim
23	Esmasp.	Safarias	☾ 3, 13' õhtu.
24	Teisip.	Pärtli päew	
25	Kesknäd.	Ludwig	ja tuul.
26	Kelhap.	Natalie	
27	Reede	Sephart	Wihmasadu.
28	Laup.	Augustine	

14. p. p. 3. a. J. p. — Kümnest pidalitõbiseft. Luul. 17, 11—19.

*29	Pühap.	Saani pea mah. p.	Heitlik ilm.
**30	Esmasp.	Aleksander Keisri h.n.p.	
31	Teisip.	Rebekka	● 2, 46' p. l.

1. Augustil tõuseb päike: k. 4, 20 m. läh. alla: k. 7, 51 m.
 11. — — — — 4, 42 — — — — 7, 25 —
 21. — — — — 5, 4 — — — — 6, 57 —

Mihkli - kuu.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Restnäd.	Ekidius	Tähe tuul. Heitlif.
2 Neljap.	Elisa	
3 Reede	Bertha	
4 Laup.	Meus	
15. p. p. 3. a. S. P. — Mammonast. Mat. 6, 24—34.		
5 Pühap.	Nathanael	Wähe tuul.
6 Esmasp.	Magnus	
7 Teisip.	Regina	
*8 Restnäd.	Maria sündim. p.	☾ 3, 15' õhtu.
9 Neljap.	Bruno	Selge.
10 Reede	Albertine	
11 Laup.	Gerard	Süg. h. f. 6 homm.

16. p. p. 3. a. S. P. — Rainsi-linna furnust. Luuk. 7, 11—17.		
12 Pühap.	Cyrus	Pääwa paiste. (3. Kwatember.) ☾ 6, 57' homm.
13 Esmasp.	Amatus	
*14 Teisip.	Risti ülend. p.	
15 Restnäd.	Rifodemus	

September.

Lootus, lootus! sinu tiivad
Meie sees on kasmamas,
Kes meid ükskord rahul' wiivad,
Kui meil' silmad kustumas.

16 Neljap.	Jakobina	
17 Reede	Lambertus	Wihmasadu.
18 Laup.	Lõnts	

17. p. p. 3. a. J. p. — Wee=tõbifest. Luuk. 14, 1—11.

19 Pühap.	Lints	
20 Esmasp.	Jaana	Wilu tuul.
21 Teisip.	Mattheuse päew	
22 Restnäd.	Moris	☾ 4, 4' hom.
23 Neljap.	Hosea	
24 Reede	Joann. saamise p.	Wihmasadu.
25 Laup.	Kleophas	

18. p. p. 3. a. J. p. — Suuremast kârust. Mat. 22, 34—46.

*26 Pühap.	Joann. õpet. p.	Selge taewas.
27 Esmasp.	Adolf	
28 Teisip.	Wenzeslaus	Wäga heitlik.
*29 Restnäd.	Mihkli päew	
30 Neljap.	Hieronymus	☾ 7, 48' hom.

1. Septembril tõuseb päike: k. 5, 27 m., läh. alla: k. 6, 27 m.

11. — — — — 5, 49 — — — — 5, 58 —

21. — — — — 6, 12 — — — — 5, 28 —

Wiina - kuu.

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Reede	Maaria k. ja eesp.	Udune.
2 Laup.	Wolrat	

19. p. p. 3. a. S. P. — Alwatud inimesest. Mat. 9, 1—8.

**3 Pühap.	Lõikuse Püha.	
4 Esmasp.	Prants	Heitlikud
5 Teisp.	Amalie	
6 Kesk-näd.	Siraf	ilmad.
7 Neljap.	Maali	
8 Reede	Samuela	☾ 1, 43' homm.
9 Laup.	Jaaf	

20. p. p. 3. a. S. P. — Pulma riidest. Mat. 22, 1—14.

10 Pühap.	Urvid, Mai	Räntsakas.
11 Esmasp.	Burghard	
12 Teisp.	Walfried	Wihmased
13 Kesk-näd.	Angelus	
14 Neljap.	Kai	☾ 4, 21' p. l.
15 Reede	Hedwig	
16 Laup.	Thekla	ilmad.

Oktober.

Sügisine wiim ja wilu,
Wahel lume räntsakas —
Wiinud ära suwe ilu,
Kellest kõik on närtsimas.

21. p. p. 3. a. J. P. — Kuninga-mehe poeasf. Joann. 4, 47—54.

**17 Pühap.	Lutheruse õige usu üleswõtm. püha.	Wihmasadu.
18 Esmasp.	Luukase pääw	
19 Teisip.	Luutslus	Külmad
20 Keisnäd.	Felixian	
21 Neljap.	Ursal	☾ 8, 45, õhtu.
*22 Reede	Kaasani p. Maarja p.	ilmad.
23 Laup.	Severin	

22. p. p. 3. a. J. P. — Kawalast sulasest. Mat. 18, 23—35.

24 Pühap.	Hortensia	
25 Esmasp.	Crispin	Äkfilised tuled.
26 Teisip.	Amandus	
27 Keisnäd.	Capitolin	
28 Neljap.	Simon Juudas	Lumesadu.
29 Reede	Engelhard	
30 Laup.	Abfalon	☉ 1, 7' homm.

23. p. p. 3. a. J. P. — Kohtu rahast. Mat. 22, 15—22.

31 Pühap. | Wolfgang

1. Oktobril tõiseb päike: k. 6, 34 m. läh. alla: k. 4, 59 m.
 11. — — — 6, 57 — — — 4, 33 —
 21. — — — 7, 21 — — — 4, 8 —

Nädalad ja nädala päewad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Esmasp.	Pühade päew	Gelge.
2 Teisp.	Hingede päew	
3 Kolmnäd.	Thileman	Lumesadu.
4 Neljap.	Otto	
5 Reede	Lotta	Külmetab.
6 Laup.	Leonhard	☾ 10, 28' e. l.

24. p. p. 3. a. J. P. Päämehe tütar n. weritõb. naine. Mat. 9, 18—26.

7 Pühap.	Enno	
8 Esmasp.	Alexandra	Tõgi finni.
9 Teisp.	Theodor	
10 Kolmnäd.	Martin Luther	
11 Neljap.	Martin piiskop	Külm tuul.
12 Reede	Soonaš	
13 Laup.	Eugen	☾ 3, 49' homm.

25. p. p. 3. a. J. P. — Jerusalemma ärrariskimisest. Matt. 24, 15—25.

** 14 Pühap.	Widrik, Ap.	Keiserinna sünd. p.	Udune.
15 Esmasp.	Leopold		

November.

Maapiind puhkab surma sängil,
 Elu kustum'd istudes,
 Kõik mis enne die mängil
 Lääkin'd, nüüd on surma sees.

16	Teisip.	Ottomar	Lumesadu.
17	Reßknäd.	Hugo	
18	Neljap.	Eßra	Räntsakas.
19	Reede	Elisabet	
20	Laup.	Amos	☾ 4, 43' p. l.

26. p. p. 3. a. J. p. — Wiimne kohtupäaw. Matt. 25, 31—46.

**21	Pühap.	Surmate püha	— Selge ilm.
22	Esmaßp.	Kristina	
23	Teisip.	Eleonore	Udune.
24	Reßknäd.	Josias	
25	Neljap.	Katrina päaw.	
26	Reede	Konrad	Räntsakas.
27	Laup.	Paabu	

1. Kristuse tulek. P — Kristuse sisseõpitmisest. Mat. 21, 1—9.

28	Pühap.	Günther	☉ 5, 25' p. l.
29	Esmaßp.	Ewart	
30	Teisip.	Andrese päew	Külmetab.

1. Novembril tõuseb päike: k. 7, 47 m., läh. alla: k. 3, 43 m.

11.	—	—	—	8, 10 —	—	—	—	3, 24 —
21.	—	—	—	—	8, 29 —	—	—	3, 12 —

Jõulu - kuu.

Nädalad ja nädala päevad.	Nimed.	Kuu ja ilma muutmised.
1 Keßnäd.	Uhrend	Selge.
2 Neljap.	Käršna	
3 Reede	Kola	Tuisfab ja
4 Laup.	Barba	

2. Kr. tulem. p. — Wiimse päewa tähtedest. Euk. 21, 25—36.

5 Pühap.	Sabina	6, 26' õhtu.
* 6 Esmasp.	Rigula p.	
7 Teisip.	Antonia	fülm.
8 Keßnäd.	Maria saam. p.	} Talw h. keßööi.
9 Neljap.	Juhum	
10 Reede	Judit	
11 Laup.	Woldemar	
		Udune.

3. Kristuse tulem. p. — Joannes wangi-tornis. Mat. 11, 2—10.

12 Pühap.	Liili	5, 28' õht.
13 Esmasp.	Lucia	
14 Teisip.	Nikasiu8	Lumesadu.
15 Keßnäd.	Johanna	(4. Kwatember.)
16 Neljap.	Albina	

Deetsember.

Rii kui lühem väewa pime
 Praegu finni katab maad,
 Oli muiste ilm: kui ime
 Waimu walgust paistma saat'd.

17 Reede	Hinno	Läheb
18 Laup.	Christoph	külmemaiks.

4. Kristuse tulem. P. — Joannese tunnistus. Joann. 1, 19 — 28.

19 Pühap.	Lot	
20 Esmasp.	Abraham	☾ 2, 37' p. l.
21 Teisip.	Tooma päew	Heitlikud
22 Keisnäd.	Beata	ilmad.
23 Kolmap.	Zohwer	
24 Reede	Adam, Eewa	
**25 Laup.	1. Jõulu P.	Paras külm.

Pühap. p. Jõulu p. — Simeon ja Hanna. Luuk. 2, 23—40.

**26 Pühap.	2. Jõulu P.	Hea ilm.
*27 Esmasp.	Ewang. Joann.	
28 Teisip.	Süüta laste päew	☉ 7, 46' e. l.
29 Keisnäd.	Noa	
30 Kolmap.	David	Lumesadu.
31 Reede	Sylvester	

1. Deetsembril tõuseb päike: k. 8, 46 m., läh. alla: k. 3, 3 m.

11.	—	—	8, 53	—	—	3, 7	—
31.	—	—	8, 43	—	—	3, 35	—

K r o o n u p ü h a d,

teda kiriku seaduse järel Maa- kirikutes tulewad pühitseda.

- 1) Baastu kuu 1. päeval. Keisri Majesteedi ja kõige Beneriigi Walits. Aleksander Aleksandrowitsshi trooni pär. päew.
- 2) Lehekuu 6. päeval. Suurwürsti ja Troonipärija Nikolai Aleksandrowitsshi sünnimise päew.
- 3) Künla kuu 26. päeval. Keisri Majesteedi ja kõige Beneriigi Walitseja Aleksandri Aleksandrowitsshi sünnimise päew.
- 4) Heina-kuu 27. päeval. Suurwürsti ja Troonipärija Nikolai Aleksandrowitsshi nime päew.
- 5) Lõduse-kuu 30. päeval. Meie Kõrge Keisri Aleksandri Aleksandrowitsshi nime päew.

Meie suure Beneriigi Keisri suguwõsa.

Aleksander III. Aleksandrowitsch, kõige Beneriigi Tsewalitseja, Keiser, ja Pohla Kuningas j. n. e. j. n. e., on sündinud 26. Februaril 1845.

Maria Feodorowna, Keiserinna, Daani kuninga tütar, sünd. 14. Nowembril 1847.

Nende lapsed:

1. Nikolai Aleksandrowitsch, Suurwürl ja Beneriigi auufärje pärija, sünd. 6. Mail 1868.
2. Gregor Aleksandrowitsch, Suurwürl, sündinud 27. Aprillil 1871.
3. Ksenija Aleksandrowna, Suurwürltinna, sündinud 25. Märtsil 1875.
4. Michail Aleksandrowitsch, Suurwürl, sündinud 22. Nowembril 1878.

Keisri Herra mennad ja õde, kes õndsa suure

Keisri Aleksandri II. lapsed:

1. Wladimir Aleksandr., Suurwürl, s. 10. Aprillil 1847
Tema abikaas, hertsogina Maria, Suurbertsogi Meklenburg-Schwerini tütar; nende lapsed:

- 1) Kirill Wladimirowitsch, Suurw., sünd. 30. Sept. 1876.
- 2) Boris Wladimirowitsch, sünd. 12. Now. 1877.
- 3) Andreas Wladimirowitsch, sünd. Aprillil 1879.

2. Aleksei Aleksandr., Suurwürst, f. 2. Januaril 1850.
3. Maria Aleksandrowna, Suurwürstina, sünd. 5. Okt. 1853. Paulatatud 11. Jan. 1874 Inglismaa prints Alfred, hertsog von Edinburgiga.

4. Sergei Aleksandrowitsh, Suurwürst, f. 29. Apr. 1857.

5. Pawel Aleksandrowitsh, Suurw. f. 21. Sept 1860.

Õnisa kadund suure Keisri Nikolai I. lapsed:

a) Konstantin Nikolajewitsh, Suurwürst, sündinud 9. Septembril 1827. Tema abikaasa: Aleksandra Jospowna, Suurwürstina, Saksen-Altenburgi Hertfogi tütar, sündinud 26. Juunil 1830. Nende lapsed:

1) Nikolai Konstantinowitsh, Suurwürst, on sündinud 2. Februaril 1850. 2) Olga Konstantinowna, Suurwürstina, sündinud 22. August 1851. Paulatatud 27. Oktobril 1867 Kreka-kuningagai 3) Wera Konstantinowna, Suurwürstina, sünd. sel 4. Februaril 1854. 4) Konstantin Konstantinowitsh, Suurwürst, sünd. sel 10. Augustil 1858. 5) Dmitri Konstantinowitsh, Suurwürst, sündinud 1. Juunil 1860. 6) Wjatscheslaw Konstantinowitsh, Suurwürst, sünd. 1. Juulil 1862.

b) Nikolai Nikolajewitsh, Suurwürst, f. 27. Juul. 1831. Tema abikaasa: Aleksandra Petrowna, Suurwürstina, Holstein-Oldenburgi printsitütar, sünd. 21. Mail 1838. Nende lapsed: 1) Nikolai Nikolajewitsh, Suurwürst, sünd. 6. Novembril 1856. 2) Peter Nikolajewitsh, Suurwürst, sündinud 10. Januaril 1864.

c) Michail Nikolajewitsh, Suurwürst, sünd. 13. Oktob. 1832. Tema abikaasa: Olga Feodorowna, Suurwürstina, õnisa Badeni Suurhertsogi tütar, sünd. 8. Septembril 1839. — Nende lapsed:

1) Nikolai Michailowitsh, Suurwürst, sündinud 14. Aprilil 1859. 2) Anastasia Mihailowna, Suurwürstina, sündinud 16. Juuli 1860. 3) Mihail Michailowitsh, Suurwürst, on sünd. 4. Oktobr. 1861. 4) Georg Michailowitsh, Suurw., f. 11. Aug. 1863. 5) Aleksander Michailowitsh, f. 1. Aprilil 1866. 6) Sergei Michailowitsh, Suurw., f. 25. Sept. 1869. 7) Aleksei Michailowitsh f. 16. Decbr. 1875.

d) Olga Nikolajewna, Suurwürstina, sündinud 30. Augustil 1822. Põlatatud Württembergi-kuninga Karl Friedrich Aleksandriga, sünd. 22. Febr. 1823.

e) Surnud Suurwürstina Maria Nikolajewna ja Hertzog Maksimilian Leuchtenbergi lapsed:

- 1) Maria Maksimilianowna Romanowska, keiserlik printsess, sünd. 4. Oktobril 1841. Põlatatud 1863 Badeni printsi Wilhelmiga, sündinud 1829.
- 2) Nikolai Maksimilianowitsh Romanowski, keiserl. prints, sünd. 23. Juulil 1843.
- 3) Eugenia Maksimilian. Romanowska, keis. printsess, sünd. 20. Märzil 1845.
- 4) Eugen Maksimilianowitsh Romanow. keis. prints, sünd. 27. Jan. 1847.
- 5) Georg Maksimilian. Romanowski, keiserl. prints, sünd. 17. Febr. 1852.

Sõda Suurwürsti Michael Pawlowitshi tütar Katarina Michailowna, Suurwürstina, sünd. 16. Aug. 1827; Meßlenburg-Strelitsi hertsogi Georgi leht.

Paada-pidamise päewad Riigi- ja Gestiimaal.

Nääri-kuul: 7. Riias, 3 p. Tartus, suur sassa laat 3 näd. Wõrul, lina laat, 3 p. Orgital, 2 p. — 8. ja 9. Walgas, lina laat, 2 p. — 10. Haapsalus, 2 p. — 17. Kolumeres, 2 p. — 21. Wolmeris, elaja ja hooste laat, 2 p. — 25. Pernus, lina ja hooste laat, 3 p. Wiljandis, 3 p. Wolmeris, 6 p. 26. Reblastes, lina laat, 2 p. — 27. Rakweres, 2 p. — Raplas, 3. Reedel pärost Nääri p.

Küünla-kuul: 2. Baltiskis, 2 p. Walgas ja Willandis sassa laat, 8 p. Wõrul, 1 p. — 4. Tartus, lina laat, 2 p. — 6. Paldes, 2 p. Narwas, 4 p. — 8. Walgas, lina laat, 2 p. — Audru mõisas, reedi enne Wastla p. Pihulas, esmaspäew enne Wastla p. — 12. Kuresaares, sassa laat, 10 p. — 15. Willandis, lina laat, 3 p. Wõnnus, lina laat 2 p. Riias, hooste ja kauba laat, 8 p. — 18. Jõhvis, 2 p. — 22. Wõrul, sassa laat, 8 p. — 25. Wolmeris, lina laat, 5 p. — 26. Kõrre kõiiti juures, 2 p. — 27. Lemsalis, lina laat, 2 p.

Paastu-kuul: 10. Wast-Narwas, 3 p. — 10., 11. ja 12. Peeterburgi kuberm. Duduwa kreisis Strägowa luteruse

usu kiriku juures. — 15. ja 16. Koffora mõisas, Kallastekülas (Krasnagor) 2 p. — Walgutas, nelja päew enne Suurt neljapäewa. — Keila kiriku juures, esmaspäew pärast 3. pühap. paastus. — Paides esimesel neljapäewal pärast Lihawõtte püha.

Jüri=kuul: Willandis, 8. pääwal pärast Suurt neljap. — 10. Wõru linnas lojuste ja fauba laat, 2 p. — 19. Alamustes (Krotusse kõrtsis) lojuste ja fauba laat. — 20. Annias, 2 p. — Palmsemõisas (Eestim.) Witna kõrtsi j., kessnäd., neljap. ja reede pärast Lihawõtet. — Rubja linno (Hafewerk Ruja) 20, 21., lojuste ja fauba laat. — 20. ja 21. Uue Dtepä. — 21. ja 22. Walgas, hooste l. — 23. Wolmershof. — 25. Wana-Saakenhewis.

Pehe=kuul: 1. Karilatses (Kährikõrtsis), lojuste ja hooste laat, 2 p. — 9. Rigula laat, Wõõsus, Rõpina libellonnas — Loodi mõisas, päew pärast Taewaminemise p.

Jaani=kuul: 11. Wõnnus, 7 p. — 10. Mustwee alewis (Eshornas), 3 p. — 16. Rakweres, 2 p. — 20. Riias, 3 näd. Wõrul, 1 p. Tallinnas, saksalaat, 2 näd. Palmi mõisas (Eestim.), 3 p. — 22. Willandis, 1 p. — 26. Tarwastu mõisas 1 p. — 25. Walgas. 27. Tallinnas, willa laat, 8 p. — 29. Tartus ja Loodi mõis., 2 p.

Heina=kuul: 2. Pernus ja Karsti m., farja laat, 2 p. — 20. Riias, willa laat, 3 p. Pernus, saksalaat, 3 näd. — 26. Wolmeris.

Põikuse=kuul: 1. Kuresaares, Jamma libell., Sere mõisas 3 p. — 10. Walgas. Lemsi. Mõiselaaste mõisas. — 15. Helmes, 2 p. — 24. Kosse- ja Kosi mõisas. — 24. Uuemõis. (Willandim.). Killingi mõisas. — 28. Wõru linnas. — 30. Rantso mõisas.

Mihkli=kuul: 1. Tori mõisas, Jaama libell., Kuresaare. 3 p. — 2. Abja ja Tammiste mõisas, 2 p. — 4. Rõpina 2 p. — 5. Sindis, 2 p. — 6. Taakerberas. — 8. Põlwa ja Rõuge kiriku juures. Tartus, 3 p. — 9. Abseli, Rastna, Purtniku mõisas. — 10. Patkulas. Oldre mõisas. Paides, 2 p. Wanas Salatšis ja Suuremõisas (Mubum.). — 10. Sürgaweres, 2 p. — 13. Perawere m. Uuemõisas (Wõnna-Harjum.), hakkab kolmandamal teisel. Mihkli. — 13. Antsmõisas 2 p. —

14. Haapsalus, 2 p. — 15. Kuresaares ja Põltsamaal, 2 p. Koorte ja Salatsi mõis. — 15., 16. ja 17. Peeterburgi kubermangus Duduwa kreisi Strägowa luteruse usu kiriku juures. — 16. Kirepi m., 2 p. — 18. Audru mõis. — 20. Wändras, 2 p. Narwas, 3 p. — 21. Sännaš. Wolmaris. Valdistsis, 2 p. — Palmi m., Witna kõrtsi j., üks nädal enne Mihkli p. 3 p. — 24. Wiljandis, Wõrus ja Pihulas, 2 p. — 25. Purnefu m., 2 p. — 26. Pernus ja Kuresaares, 2 p. Tallinnas, 3 p. — 29. Tartus, 3 p. Walgas. Ramanurme laat, Wastfelliina kihelkonnas, 2 p. Rakweres. Keblaste mõisas. Mihkli ja Keila kiriku juures, 3 p. — Jõeletmes, nädal pärast Mihkli p. — Raplas, 1. reedel pärast Mihkli p.

Wiina-kuul: 1. Kuresaares, Hainaste ja Kaarma Suures mõis., 3 p. — 2. Wastse mõis., 2 p. — 4. Kolo-res, 2 p. Pühajärwe m. Nuustaku laat. Jõhwiš, 3 p. — 5. Arwinurme m., Põhuse külas, kauba, lojuste ja hooste laat, 2 p. Wõõbsus. — 6. Lutsnikis. Tarwastus, 2 p. — 7. Wõrul, lina laat, 3 p. — 9. Lemsis ja Tali mabrifus. — 10. Kāo ja Mooskatse mõisas, 2 p. Rašninurme m., elaja ja lina laat, 2 p. 11. Laatre mõis. 15. Kuštwere ja Weški mõisas, 2 p. — Orikü mõisa kõrtsi juures, 2 p. — 16. Wõnnus, 2 p. — 18. Wõniste ja Sindi mõisas. — 19. Kulina mõis. — 20. Wändras, 2 p. — 22. Nissi mõisas. — 23. Wolmaris, 2 p. — 28. Jõgewa mõisas (Vaisholm), 2 p.

Talwe-kuul: 1. Tartus, lina laat, 2 p. — 10. Must-mee külas, 3 p. Wõrus, 2 p. — 10. Paides, lina laat, 2 p. — 15. Wigalas, (Vänem.) lina laat, 2 p. Woltwelbi mõisas. — 20. Walgas, lina laat, 2 p. — 25. Wiljandis ja Wolmeris, lina laat, 2 p.

Jõulu-kuul: 1. Wast-Narwas, 3 p. Alagkiwi mõisas Kabe-kõrtsi juures. — 5. Põraweres, lina laat. — 6. Wõõbsus. — 10. Wõnnus, lina laat, 2 p. Riias jõulu l. funni 10. Nääri kuul. — 12. Merjamos. — Pernus, 3. Kristuse tule. p., esmasp. ja teisipäew enne jõulu. — 16. Paides, lina laat, 2 p. — 27. Walgas jassa laat, 10 päewa.

Truu mõerasema.

Ühe Gesti maa linna lähedal on üks ilus talukoht, kus kena häärbäri moodi elumaja kõige täieliste kõrvaliste hoonete ja tarvitustega pääl seisab. Seda kohta kutsutakse nõnda ütelda: M ä e f ü l l e t a l u ja selle omanikku: M ä e f ü l l e M a t s i k s. See nimi on kohale üsna õiguse poolest antud; sest talu seisab just mäe serva ääres ja ilus org all, kust väike hõbe karva, lindi moodi oja küürikäri läbi jookseb. See koht oli juba praeguse kohaomaniku vanemate vanematest päritud ja tema isast sai see priiks ostetud ja siis see uus ilus häärberi moodi suurte akente, laud põranda, pott-ahjudega ja seestpoolt kirju paberitega ära lõõbud seinadega, maja ehitatud. Sest Matsi isa oli jõukas mees. Tema wanaisa oli libedat orjapõlwe piina kannatada ehk tunda saanud, mis teda ka enneaega hauda saatnud. Ta oli ühe asja pärast, mis mitte sugugi tema süü ei olnud, julgenud ennast mõisavalitsuse vastu ühendada, mis eest ta niisuguse kere-täie saanud, et kolme nädalise põdemise järele siit ilmast äralahkuma pidanud. Nõnda oli wana-aja orjapõlw, millest nüüdsed noored inimesed midagi ei tea.

Nii kui ütlesin, et Mats'i isa jõukas mees oli, kes oma poega linnas koolitada laskis ja pärast selle suure koha ainukeseks pärijaks jäi. Sest teisi pärijaid temal enam ei olnud.

Et küll Mats ammugi juba muu põuues hingab, aga tema mälestus on järele jäänud, ja ma

tahan ühe tüki siin tema eluloost jutustada, mis isäranis tähjas ja hästi õpetlik laste kasvatajatele on.

Mats, et küll linnas „Saiša koolis“ oli käinud, ei jätnud aga oma vanematest päritud Gesti meelt mitte maha, — sest ta isa, Mäelülie Kaarel oli üks tubli Gesti waimus mees, kes oma tääduse põhja pääl seisawa sõnadega iga wõera mõttele wedajat ära wõitis ja tema suud kinni pani. Seda oli ka poeg isast täitsa tähele pannud ja sest aru saanud, et igauks peab oma rahwa poole hoidma ja nende õiguste eest seisma.

Nõnda oli siis Mats päris tubli Gesti mees, kes ihu ja hingega ka Gesti õiguste eest sõdis. Sellepärast auustaswad ja armastaswad teda kõik, kellel wähegi oma rahwause meelemärku oli, ning kuulsiwad hää meelega tema waimustawad jutustusi ja õpetlikka kõnest.

Nii kui ütlesin, et ilmaliku wara poolest Mats waene ka ei olnud, sest põllud, mis kaunis laialdased oliwad, tõiwad temale rohket waewapalka sisse, ja Mats oli isi ka tubli põllumees ja selle töö tundja, kes maad hoolega harida ja korra järele ära säädida mõistis. Oma 20 lihawat piima andjat lehma, 8 priisket hobust, mitu kümmend lammast, wafilad ja siad weel pääle, oliwad temal. Sedamööda tarwitas ta sulasid ja tüdrukuid, kes seda suurt maeapidamist korras hoida aitaswad. Aga üht asja puudus Mats'ile weel, siis o'lets tema elujärg täitsa joones olnud. See puudum oli — tubli, hoolas ja truu perenaine ehk otse wälja võlida: hää abikaasa.

Sellega oli Mats esiotsa kimpus. Ta oli oma noorepõlwe elu enamiste linnas koolis käies mööda saatnud ja kui viimaks kodu tuli, oli tema mure ja hool, hästi põllutöö tundmist õppida, et siis julgumine ja ilma taktistufeta võiks isa ametit ja hädadorda ülal hoida. Sellepärast käis ta ka tihti mõisas opmanni juures, kes lahke mees oli, temalt mitme puuduwa asja pärast nõuu küsimas, mis ka teine hää meelega tegi. Sellepärast ei olnud Mats'il aega sugugi neiudega tuttawaks saada.

Kui isa mulda läks ja tema pärijaks jäi ja kõik juba korras arwas olevat, tundis ta korraga igatsust ja nägi ka seda selgeste, et maja ilma lufuta ikka laia wälja pääl on. Seda puudust nägiwad ka tema küla täiskaswanute neiude emad ära ja igauks soovis oma tütart Mäekülle talu perenaiseks. Mõnigi eit, kui Mats'iga, kas kogemata ehk juhtumise teel, kokku sai, tegi sest n'a ääri-weeri juttu ja kiitis oma, laitis mõerast. Aga Mats ei olnud mitte rumal, et ennast nende mõrku oleks lastnud püüda. Ta tahtis ka enne neiusi hästi tundma õppida, kas n'ad tema maja lufuks kõlbawad wõi mitte ja saatis eided selle troostiga „küllap näeb“ minema.

Nüüd hakkas ta neid õige hoolega tähele panna ja sai warsti aru, et eided liiaks oma tütreid kiitnud olivad. Mõnda läks tüff aega mööda, ilma et kellelegi täitsa rahul oleks olnud.

Aga viimaks leidis ta ometi ühe paraja ja just oma küla neiu, kes siamaale weel mitte tema silmi polnud puutunud; sest see neiu elas koguni teisel pool küla otsas, 15 wersta tema talust eemal. Nüüd

lai ta ühe oma noore sõbra pulmas seda inglifest näha, kes ta tõeste näu kui ta teu poolest see oli. Seda pani ka Mats hoolega tähele, puhus temaga, esite kartlikumalt, pärast ikka julgemine, juttu ja tundis warsti, et ennast petnud ei olnud. Tütarlapsel nähti see väga meele pärast olevat, nii kui tema punetaw nägu ja kartlik kõne seda küllalt mõista andsiwad.

Kui ma kõiki neid noorte inimeste juttusi üleskirjutama hakkasin, siis ei mahuks see siia Kalendre sabasse mitte, waid saaks üks isäranis kaunis paks raamat olema. Nagu nende kotsja lugu, wana memmede keelepõksmine, tallade kulutamine ja pulmapidu j. m. Müüd ütlen aga lühidelt, et Tänaawaotsa Tõnise tütar Liisa — see oli neiu koha, isa ja ta oma nimi — nelja nädali pärast Mäekülle Mats'i armast abikaasa oli. — Tõeste, üks tubli, hoolas ja mõistlik perenaine, mis üle Mats suurt rõõmu tundis. Kõik pere kiitis Liisat hääks inimeseks, kes neile ka nõnda süüa andis, kui õiglase perenaise kord ja kohus kunagi on.

Üks aasta läks mööda. Liisa tõi ilusa priske tütre ilmale. Mats oleks küll ennemalt poega soowinud, kes tema nime kannud ja pärast teda selle suure koha ja kõige tema waranduse pärijaks oleks saanud. Sellepärast ei olnud tema rõõm küll mitte nii väga suur, sest ta lootus oli teda petnud. Sellegi pärast pidas ta warud rikka mehe moodi ja tütrele pandi seesama nimi, mis emalgi oli.

Wäikene Liisakene ei olnud veel kahte aastat wana, kui ema, kes tema sündimise aegst pödurats

oli jäänud, raskestes surma woodi pääle maha heitis. Küll katsuti kõik targemad tohtred, arstid, abid ja nõuud ära, aga keegi asi ei aitanud enam. Kõige wiimaks toodi õpetaja sinna, kes surejale wiimast troosti andis ja põlwele tema woodi ees südamelikud palwed taewa poole saatis.

Kui tütar sinna tuli ja kõik, mis sääl sündis, nägi ja kuulis, hakkas ta suure häälega nutma. Ta ei täadnud mitte, mis see kõik tähendas ja kui suur kahju temale nüüd tulemas oli. Üksi see, et nii palju inimest tema ema surma woodi ümber seiswad, õhkasiwad ja palwetasiwad, tegi temale hirmu. Kui ema tütre nutu häält kuulis, sirutas ta omad nõrgad käed tema poole wälja. Tütar langes ema rinna pääle ja nuttis wäga haledaste, kuna see temale südame armastusega suud andis ja ütles: „Kahju, mu armas ja kallid laps, et nii wara juba oma emast pead ilma jääma! Ela hääste, ela hääste, mu armas tütar! Sumal olgu sinuga! Ta kaitsegu ja õnnistagu sind!“ — Weel andis ta juba külmas läinud mokadega oma tütre kesse otsa pääle suud. Siis, kui näha oli, et jõud juba raugemas oli ja enam rääkida ei saanud, wiidi tütar tuast ära, et see ema suremist mitte ei pidanud nägema, ja ei saanud ka ualgi enam oma armast ema näha. Sest warsti pääle selle lahkus ema õnsas lootuses tulewa elu pääle siit waewalistest ja wiletsast ilma ja häda-orust ära.

Kolm päewa hiljem sai tema mullane ihu tema wiimse rahu ja hingamise paika wiidud.

Mats'i kahju ja kurbtus oli otsata suur. Nii

sagedaste kui ta tütre pääle waatas, tuletas temale
 itta seda meele, et ema tema pärast põduraks oli
 jäänud ja jellepärast nii wara teda leseks teinud.
 Et küll laps selle poolest muidugi ilmasüüta oli,
 siis waatas ta külma tema pääle, ja jellepärast
 ei lasknud ta teda kaua aega mitte oma silme ette
 tulla, waid muretses temale ühe hoidja, kes üks
 truu lesk naine oli, kes isi ka sedasama õnnetust
 tunda oli saanud, mis Mats. Selle mees oli ka
 warakult teda leseks jättnud, ja tütar, mis pääle
 isa surma sündinud, poole aasta pärast isale järele
 läinud. Seda enam armastas ta nüüd oma kasu-
 last ja püüdis igapidi emalikku truu-ust tema wastu
 ülesnäidata. Ja päälegi siis, kui ta nägi, et ta
 isa teda peaaegu nagu äraunustamad näitas, kaswas
 tema armastus weel suuremaks mahajäetud wäese-
 lappe wastu. Sääls astus üks teine truu emalik
 süda temale weel abisje. See oli üks Mats'i pa-
 remaist ja hoollamaist tüdrukuteist, kes nagu teine
 perenaine maeas oli. Ei olnud ka siis imeks panna,
 kui laps suure armastusega nende poole hoidis ja
 oma päris ema mälestust ja isa äraunustas.

Et Mats alles noor mees oli, ei tahtnud ta
 siis ka nii ruttu mitte üksi oma elu edasi ajada,
 waid mõttes kaks aastat pärast abikaasa surma jälle
 teise pääle. Warsti tõusis jutt rahwa seas, et Mäe-
 külle Mats olla Kalda Kustas'e tüdart Kadri
 Kaasik'ut kosinud ja kosjawiinad ära joonud. See
 sõnum täitis wäikse Liisakese hoidjate südant hirmuga.
 „Oh ja waene laps!“ hüüdis lesk hoidja, „nüüd
 saad omale wõeraema. Wõeraema! Misjuguine

suur õnnetus! Sumal, halasta Iši waeße tütarlapse pääle!" Sest ei olnud weel küll, et ta seesugusi sõnu isienesele ja oma kaashoidja wastu rääkis, waid ta neid oma kaswandiku kuuldes hüüdis, ilma, et mõtelnud oleks, mis ja kui suurt kahju see lapse südamesse tegi. Sest laps pani wäga hoolega neid sõnu tähele, ja päälegi, kui oma hoidjat nutwat nägi, hakkas temagi nutma.

Nüüd küsis laps: „Mis õnnetus see on, tädi, tallest ja räägid?"

„Armas laps," wastas hoidja, „sinu isa toob s'ule nüüd ühe wõeraema majasse. See on üks suur õnnetus. Aga see on nõnda Sumala tahtmine, siis peame seda kannatlikult ära kannatama."

„Mis wõerasema on?" küsis tütarlaps edasi.

„Wõerasema, oh mu Sumal!" hüüdis w'a halp naisterahwas, „see on üks hirmus inimene, kes majasse suurt õnnetust ja kurbtust toob ja waeßid lapsi tagasiwab ja wihtab. Mu magus laps, kuidas saab su elu nüüd minema? Ma sureksin enne, kui et seda õnnetust, mis su pääle tuleb, näha tahan!"

„Ah, mu Sumal!" hüüdis laps, „wõerasema, see on siis tõeste üks kuri naisterahwas, kes ka wäitefi tüdrukuid lööb?"

„Jah, jah, seda teeb ta sagedaste," wastas tüdrukust hoidja.

Siis nutšiwad mõlemad hoidjad ja surusiwad last oma kaenlasse, nagu tahakšiwad n'ad teda ees-tulema õnnetuse eest warjata. See ajas aga lapse hirmu südamesse, nii et ta haledaste nutma

hakkas ja mitmesugused kardetavad mõtted ja pilbid võerasema pärast eneselle ette maalis.

Mats, kes oma lapsest vähe hoolis, ei täadnud sest midagi, mis kahju hoidjad tema lapsele tegiwad. T'al 'polnud ka sugugi aega ega lustigi selle järele waadata ehk kuulata, kuidas hoidjad last ka kaswatawad ja õpetawad.

Pulmad saidwad wäga uhkeste pruudi majas peetud, ja pääle selle, kui Mats pruudiga oma kodu sõitis, oli weel kolm päewa suur pidu, kuhu kõik tema külanaabred temale tulewiku tarwis õnne soowima tuliwad. — Ka wäikest Liisakest oliwad hoidjad ära ehitanud. Paragu! ei jätunud n'ad aga seda sõna „õnnetu laps!“ mitte mitu korda ühte järke ütlemast, järele. „Nüüd on sinu lapsepõlwe rõõmupäewad mööda. Täna tuleb võerasema kodu!“ Ja see ei olnud sugugi enam ime, kui laps nüüd oma võerast ema hirmu ja wäristusega tulewat ootis. Seda ei teadnud noor võerasema sugugi ette aimata, et laps, enne weel kui näha sai, temast võeraks tegi ja eemale hoidis. Ta armastas oma meest, kellega ta alles mõne päewa eest Gumala altari ees ühendatud sai. Ta armastas sellepärast ka tema last ja oli kindlasti ette wõtnud, wäikesel Liisale täitsa tõsist ema armastust ja truust ülesnäidata, sest et t'al üks waga ja armurikas süda oli. Suure igatsusega ootas ta seda aega, mill' seda wäikest emata wäest last oma kaenlasse ja rinna wastu suruta saaks. Niiisugused oliwad Mats'i uue perenaise mõtted.

Kui Mats oma uue abikaasaga kodu sõitis ja

tuppa astus, seisis Liisa väristes ja hirmu tundes mõraema pärast, oma tahe hoidja wahel, tua nurgas.

„Waata, Katta,“ ütles Mats lahkest, kui oma tütredest oli näinud, „see on meite laps, meie Liisake!“ ja näitas käega tütre pääle. „Tule siia, mu laps, siin on nüüd sulle jälle uus ema. Tule hakka ta kaela ümbert finni!“ Mõraema lautas käed laiale ja wotas last tulewat; aga Liisa ei tulnud mitte. Ta seisis liikumata, mahalöödud silmega ühe koha pääl paigal. Isa kutsus jälle, aga tütar ei tulnud siiski, et nüüd küll tema hoidjad teda kaskiswad ja isi mõraema juure wiia tahtiswad. Mõraema, kes sest midagi ei teadnud, mis lapsele tehtud oli, nuttis kibedaste. Mats sai lapse üle wihaselis ja tahtis teda karistada, mis aga tema noore, truu emaliku südamega abikaasa palwe pääle järele jäi ja last ära wiia kaskis. Laps nuttis kibedaid silmapisaraid sellepärast, et isat wihasstanud oli, ja ka, et nüüd sest rõõmupidust osa wõtta ei wõinud. Reegi muu ei wõinud tema armamise järele selle poolest süüdlane olla, kui kuri mõraema. Sellepärast wihas ta teda nüüd weel enam kui enne. Ta tema hoidjad altasiwad omalt poolt mitmesuguste hirmutawa kõnetega ka weel suurendata.

Kuida lugu eimesel päewal oli, nõnda jäi see ka hiljemine. Wiimaks kuulis küll Liisa oma isa sõna ja teretas mõrast ema. Aga armastust ja usaldust tema wastu, ei tahtnud mitte ta südamesse juurduda. — Mats tahtis teda ära teise kohta, oma sugulaste juure kaswandikuts anda; sest ta ei tahtnud teda enam nähagi. Aga mõraema palwe

pääle, tsellet tõeste üks emalik armastaja süda rindus tujukus, jättis ta järele. Sest see häa inimene ütles oma mehele: „Kuule, Mats! See ei wõi mitte lapse süü olla, et ta mind nõnda põlgab. Sääls peab teine wiga olema, ja see wiga ja süü tuleb ma arwan — tema hoidjatest, kes temale, ei teadmis hirmuwäärt asja, minu eest etteräätinud. Muidu ei ole ükski laps ühe wõera inimese wastu nii kaua kartlik, kui ta näeb, et temale mingisugust paha ei tehta.“ Mats ei täadnud selle pääle midagi wastata.

Neli aastat oliwad sell wiisil mööda läinud ja Mats'i naisel kaht priske poega sündinud. Liisa oli nüüd 8 aastane, aga tema tundmised oma wõera-ema wastu, oliwad alles ikka needsamad. —

Üksford pidi asi ometige teisiti pöörma. Liisa jäi rõugesse, ja see haigus läks nii raskeks, et tema elu weel juutse kartwa otsas rippus. Tema nooremad wennad saiwad selle hirmu pärast ära teisele poole maja otsa, isiäranis kambre elama pandud. Naisest hoidja jäi küll haiget walwama; aga ta langes warsti pääle selle isi palawiku haiguse kätte, mis tema elu nõndasamuti kardetawaks tegi, kui ta kaswandikulgi oli. Lühikust hoidja, kui nägi mis kaswandiku ja tema kaashoidjaga sündis, jooksis majast ära. Kes pidi nüüd waest haiget last walwama ja temale abiiks ning toeks olema? Rõuged wõtsiwad juba nii palju wõimust, et silmade kallale asusiwad ja teda pimedaks tegiwad. Aga mõistus oli tal alles täitsa selge, ja ta küsis ühtepuhku oma wanema kaswataja järele, mis tal armsam ja kes ikka tema ligi oli.

Kui ta ühel päeval jälle omas walus ja fur-
wastuses teda taga päris, wastas üks pehme ja
armas hääi temale: „Ta on isigi haige ja tarwitab
rahulist hingamist. Aga mina tahan sind nõndasa-
muti truuste ja hoolfaste tallitada, kui temagi. Ära
karda kedagi — rüüpa natuke rohtu, siis saad jälle
terweks. Sinu kasuema palus mind, et ma seda
sule pean andma.“

Need sõnad saidwad aga nii pehmeste ja arm-
faste hõlbud, et wäike haige, ehk küll wastu taht-
mist, ühe lusika täie rohtu siiski kannatlikult alla
neelas ja siis rohuandjalt küsis: „Kes Teie siis olete?“
„Üks uus sõbratana,“ wastas hääl jälle, „kes
nüüd sinu kasuema asemelle jääb, kuni see terweks
on saanud.“

„Oh, ega Teie võtsks ometige minu juure ei jää!“
„Küll ikka, mu laps,“ wastas tundmata wal-
waja; „ma tahan päewa ja ööse sinu juure jääda,
nii kaua kui sul minu abi tarwis ja minu selts
armas on. Kui sa pisut paremaks oled saanud, tahan
ma su aega rõõmsaste ärawiita. Aga sa pead
mind ka ometige natuke armastama, kas 'pole tõsi?“

„D ja,“ wastas haige, kuna oma palawa käega
tundmata hooletandja kät otsis, et seda õrnalt pi-
gistada. „Ma tunnen küll,“ rääkis ta edasi, „et
minu kasuema Teid saatnud on. Teie armastade
lapsi. „Kas 'pole tõsi, Teie 'pole mitte wõeras-ema?“

Tundmata walwaja lästi tõmbas ennast tagasi.
Lükk aega oli nüüd üsna wait tõik kambres.

„Mis Teite nimi on?“ küsis Liisa edasi.

„Radri,“ oli wastus.

„Mõistate Teie ka nii ilusaid juttusid rääkida, kui mu kasuema?“

„Ja muidugi, mu armas laps, ma tean palju ilusaid juttusid rääkida, mis sul häästi meelepärast on.“ Müüd jutustas ta ja laps jäi kord korralt ikka rahulisemaks ja haiguse võim nähti ka juba ära raugemad.

Kaks päeva hiljem ei olnud haige pärast enam elu kartust. Arstid kartsiwad üksi tema ilusa näu pärast, et see mitte rifutud ei saaks ja keelisiwad haiget, et ta mitte oma kätega ei filmi ega nägu ei öeruks. Päälegi andsiwad n'ad nõuu, haige kassa kinni siduda. Haige ehmatas seda kuuldes ära ja võitles kangeste selle vastu. Tema tallitaja palus tema eest ja lubas isi hoolega selle üle walmata. Wäite haige tahtis selle eest oma tänutunnistuseks walmaja kaela ümbert kinni haata, mis ka teine sallides teha laskis, ehk küll sinna enam julgust tarwis oli, kui päewad ja ööd woodi juures walmata.

Haiged lapsed on sagedaste isimeelsed. Nõnda ka Liisa. Ta pani kõwaste filmade wõidmise vastu, sest et selle salwi hais wäga ta meelt vastu oli. Tal sai küll räägitud, et, kui filmi wõida ei lase, siis pimedaks jääb, palutud ja ähwardatud; aga kõik ei aitanud midagi. Wiimaks läks arst minema ja ütles paha meelega: „Kui siis isi just meelega pimedaks ja inetumaks saada tahad, siis olgu nii kuidas soowid, ning ära ütle pärast, et mina sest süüdlane olen.“

Haige seisis natuke aega wait. Wiimaks küsis ta: „Kes sääl nutab?“

„Mina,“ vastas Kadri; „mu meel on väga tühj sellepärast, et sa mitte arsti õpetuse järele ei tee, kes ometige sinuga hääste mõtleb.“

„Ärge nutke mitte enam,“ vastas Liisa paludes; „määrake pääle siis minu filmi, ma saan seda wälja kannutama, aga ärge nutke mitte enam.“

Nüüd wõttis Kadri salwi ja wõidis seega tema filmi. „Ah!“ hüüdis laps korraga otsatuma rõõmuga „ma näen jälle!“ Tema filmad oliwad tõeste lahti läinud, läksiwad aga, et walgusega mis tuppä paistis, harjunud ei olnud, ruttu jälle finni. Kadri sest arusaades, ruttas afna juure ja pani ühe riide ette. Nüüd wõis haige omad filmad jälle lahti teha ja enese ümber waadata. Ta ei näinud oma nalwajat mitte; sest see oli ennast woodi kardina taha ärapeitnud. —

„Kadri, Kadri!“ hüüdis laps õrna palumisega, „tulge ometige siia, et ma Teid näeks. — Kus Te olete ometige! Oh tulge! — Ah, kui rõõmus, kui tänulik na olen! Teie olete m'ul mu filmanägemist jälle annud. — Tulge ometige siia, et ma Teid näen ja tänada wõiksin! Kas Teie ei ole siis rõõmus ka seie üle?“

„Jah, ma olen rõõmus ja õnnelik,“ vastas Kadri ja tuli haige juure ning hakkas tema wäljasirutud käest finni. „Oh mu Sumal, see on ju kuri wõerasena!“ Nende sõnadega langes ta oma pääpadja pääle tagasi ja kattis filmad finni.

„Ei, see pole mitte kuri wõerasema,“ hüüdis Kadri, kuna issi lapse ümbert finni hakkas ja tema nägu oma filmaveega katsis. „See on sinu

ema, sinu sind ellaste armastaja ema," rääkis ta edasi. „Ära tärda ühti, mu laps; waata aga pääle m'u pääle. Sinu ema armastab sind kõigest südamest ja sina saad tema armast tütar olema."

Seesugune pehme, armas ja meelitam jään tungis sügawaste lapse südamesse. Liisa lõi siinad lahti ja waatas ükskord nii kardetawa mõrrema pääle nüüd tänulikult ja lahkest. Tema tirtus oli nüüd korraga kadunud. „Minu ema?" hüüdis ta täis rõõmu, „on see võimalik? minu ema? Sa sina saad mind nõnda armastama kui oma tütart?" Ta langes nüüd oma walwaja kaelasse. Nüüd olivad, ema tütart ja tütar emat onetige ükskord leidnud. Mõlemad hakkasiwad südameliku armastusega üksteise ümbert liini ja nutsiwad kaua oma armastust wastastikku ülesnäidates.

Liisa sai pea pääle seda terweks. Nüüd tuli hoopis teine elu Mats'i maeasse. Tütarlaps oli oma mõraema südant tundna õppinud ja seega ka ühte täitsa truud armastajat ema leidnud. Ta püüdis nüüd kõigi pidi seda truust ja armastust temale ära tasuda, ja tema wastu üks truud, sõnakuulelik ja armastaja tütar olla.

Kui Mats seda kuulis ja nägi, ei olnud tema rõõm selle üle mitte pisuke. Ta armastas nüüd oma tütart nõnda, kuidas isa oma last armastama peab. Ühel lõbusal õhtu-tunnil, kui perewanemad üksi koos istusiwad, jutustas tütar oma wanematele kõik seda ära, mis pärast ta oma mõrastema kartinud ja kuidas tema hoidjad mitmesugused hirmutawaid

piltisi ja kohutavaid asju temale ettemaalinud ja mõraste ühels hirmsaks ja kurjaks inimeseks teinud, kes oma mõralaste päale sugugi armu ei hata ja neid hirmsaste tagajiusata ning piinata, ja tema siis ka väga ennast mõrastemast eemale hõdnud ning suurt hirmu tunnud. — Selle päale sai tema naisest hoidja kohe säält ära saadetud ja tüdruksust hoidja ei tohtinud ilmaški enam sinna tulla. Nõnda olivad siis asjad korda säetud ja õnnelik mõraste kasvatas oma tänuliku mõrast tütarit kõige armastuse ja truusega. — Nõnda kasvab Liisa oma mõraema osava juhatusel all kui õitsew roosilill ja neiu, rikka waimuandide ja hää südametunnistusega ehitatud, üles. Ta sai ühe tubli, teise kihelkonna päriskoja omaniku poeale mehele. Aga oma armast mõraste ei unustanud ta iialgi ära. Ja kui see ükskord oma igawese kodupaika läks, käis ta mõndagi korda tema hauakünka juures palwetamas ja ei unustanud kõigel oma eluajalgi seda truust ja armastust, mis mõraste temale teinud oli. — Waat', mis pahad lapsehoidjad ja hää mõraste teha wõiwad. — Sest mõisiku iga lapse wanem enesele eesmärki. —

Smelik peegel.

„Kuri naine on nagu tormine ilm,“ ütleb Talmut*); „muud kui see wähe on, et tormine ilm sunnib meest tuppä, aga tormaja ehk nõnda ütelda: kuri naine ajab teda tuast wälja.“

*) Talmut on Suutide käsudpetuse raamat.

Seda tundis isand Hersch Bifeles üsna selgeste ühel tormilisel Detsembre kuu päeval ära, kui lumetuisel teda kodu minema sundis, ehk ta küll ühte tallitust ühe mõisaomanikuga nimega Laputski, weel äratoimendata tahtis. Aga ta naine ei annud kodus temale sugugi rahu, waid riidles ja riidles ühtepuhku, kuni mees tuast jälle wälja ruttas.

Mis aitas kõik see Hersch Bifeles'el, et ta üks auus mees omas koguduses oli, teda palju lastesimad, et tema kauplemine hästi torda läks; mis aitas see temale, kui ta ennast oma nelja seina wahel parem nägemataks teinud oleks, kui ta küll täatnud oleks, kuidas seda teha mõinud oleks. Shifra, tema naine, ei olnud mitte ükspäinis ajuti kuri, waid ta tülitises ikka ühtepuhku. Kui ta oma pisukest jalga hommiku wara fullaga tititud hommikukinga sisse pistis, oli tema süda juba wihatuld täis, ja riidles, kui weel Hersch Bifeles hoolega noorskas, nagu see, kellel südametunnistus puhas on.

Kuni siamaale oli Hersch oma koormat ehk risti kannatlikult ära kannud; aga seekord ei täadnud ta mitte enam, mis nõuu ette wõtta, et oma Shifrat waigistada wõiks. Temale wastu rääkida, oli ta ammugi juba enesest ära harjutanud; aga see wihasas teda nõndasamuti, kui mees t'ale jälle ei wastanud, ja kõigeenam weel siis, kui öölbi: „Jah, armas naine, sul on ikka wäga õigus!“ — Mis pidi nüüd sinna tehtama? Ei muud midagi, kui Hersch omas hädas jooksis tuast wälja, targa Rabbi Miises'i juure, kus ta temale oma õnnetust kaebas.

Rabbi Miises, rikas waimuandide ja õpetuse

poolest, aga väikese keha kasmuga, istus oma wana sohwa pääl nagu magaja kass kofku tõmmatud ja ja kuulas naerdes õnnetuma mehe juttu päält.

„Kui Teie m'ul mitte abiks ei ole, Talmuti päite, siis olen mina üks äratadunud mees,“ öhtas Hersch; „aga Teie saate mind päästma; Teid kuulawad ju kõik kurjad ja hääd waimud ja Sumal on Teile üht silmawaadet annud, tagedate suud kinni sulguda ja teutajaid põletada!“

„Näed sa seda peegelt jäl?“ alustas Rabbi Miises.

„Näen küll,“ oli wastus.

„Wõta seda ligi ja tee nii, kui ma S'ule õpetan.“

„Hersch wõttis tähendatud väikese wana peegle, kellel mustast puust raam ümber oli, seina päält maha ja waatas imestades seda.“

„Nii sagedaste kui Su naine Sinuga riidlek,“ rääkis Rabbi Miises edasi, „hoid Sa temale seda peegelt ees. Kas jaad aru?“

„Saan küll, ja kas see kõik ongi?“

„Tee, mis ma S'ule ütelnud olen.“

Hersch Bileles jättis Sumalaga ja läks peeglega minema. Lumetuiselt oli juba üle jäänud ja torm walged pilwed ära ajanud. Päite astus tasaste nähtawalle ja peegel Bileles'i läes hiilgas wastu.

Ta jäi seisma ja waatas seda jälle. „See võib küll üks imepeegel olla,“ rääkis isieneses; „niisugused nõiaasjad näitawad ikka näutumad wälja, sellepärast et need, kelledele neid mitte antud ei ole, neist lugu ei pea.“

Pitka sammudes tuli ta peeglega kuni lihuni

maea juure, kelle suur koer alati tema möödaminemist talistas.

Sige, sääl seisistiski see metsaline wärawa ees maas ja tõuufis ta kohe üles, kui Hersch lähemale tuli, ja lastutas hambid wihaselt wastu.

„Dot', oot', nüüd wõin proowi teha, kas aitab,“ mõtles Hersch ja hoidis ruttu Rabbi peegle tigea looma ees. Koer tõmmas ennast pakkumisi tagasi, ja kui Hersch peegelt hoides temale järele läks, hakkas ta saba liputama ja sõbralikult tiinuma ja wiimaks lastus koguni Suudi kassja.

„Missugune ime,“ hüüdis Suut; „olgu Rabbi tänatud!“ ja peegelt õrnalt oma wasta rinda surutes, ruttas ta kodu.

Rena Shifra — mitte nõnda nimetatud, waid ta oli tõeste üks ilusam naisterahwadest sääl kohal — wõttis oma meest riiu ja söimufõnadega wastu, mis pääle teine aga naeris, sest t'al oli ju ime-pegel käes, misläbi teda nüüd taltjutada lootis saawat.

„Oled ometige ükskord tagasi, Saatana roog!“ kisendas ta; „oota aga, küll ma su nahta nülgida tahan.“ Ta jooksis kohe waele Hersch'i kallale selle mõttega, et tema habet ära käristada ehk kõige vähemalt filmnägu lõhki kista. Oma südame hirmus hoidis Hersch peegle tema filme ees, ja kui ühe imeteu läbi jäi Shifra korraga waikeks, läks afna juure ja istus maha.

„Kas ma peaks natuke süüa saama, Shifra?“ alustas Hersch juttu, kes esimese wõidu läbi juba julgemaks oli saanud.

„Midagist ei saa sa, mitte midagist!“ karjus naine; „kuiwa üksi pead sööma!“

Ruttu hoidis Hersch peegle temale jälle ees.

„Mine ometige selle rumala asjaga ära,“ ütles Shifra pehmemalt.

„O! minu peegel ei ole mitte üks rumal ega kõlwatu asi.“

„Tahad sa sellega öölda, et mina see olen?“ ütles Shifra, „sinule olen ma ilus veel küllalt.“

Hersch hoidis aga, ilma et sõna oleks rääkinud, ühtepuhku peegle tema ees.

„Shifra pööris t'ale selga, läks kuni uffe juure ja hakkas siis tasakeste nutma.“

„Mis sul wiga on, armas Shifra?“ küsis Hersch murelikult ja tema kaastundlik süda sai liigutatud selle üle.

„Sa ütlet, mina olla ilus,“ alustas Shifra, kuna oma silmi kuiwatas, „ja teised inimesed ütlevad ka seda; mina aga näen nüüd, et ma üsna inetu olen, hirmutaw inetu!“

„Ei, Shifra, sa oled siis nii ilus kui ingel, kui sa aga — hää oleksid.“

„Ja kui ma kuri olen, siis olen inetu; kas 'pole tõsi?“

„Ei, Shifra, siis oled ka ilus; aga nõnda ilus n'agu kurat isi!“

Shifra hakkas naerma.

„Naera aga pääle,“ hüüdis Hersch, „siis oled sa kõige ilusam; kaua aega ei ole ma sind enam naernud, ja sa ei forista, kammi ega pese ka mitte ennast enam.“

Shifra läks ruttu wälja ja lõi uffe finni. Hersch

Biteles istus peeglega afna ääre ja mängis sellega päewa kiiredega nagu laps ja andis t'ale mitu korda suud nõnda õrnalt, kuida muidu seda oma naisele tegi. Waheaeal tuli naine tasakeste jälle tuppaga tagasi ja päikese kiire langes peeglest säravalt tema hiilgawa juukse peala pääle. Siidi ülesuub ja kallist nahadest kasuka-jakk seljas ja kullaga tikitud kingad jalgas, naeris ta häbelikult.

„Ah! Shifra, naine, kui ilus oled sa nüüd,“ hüüdis Hersch imekspannes.

„Käagit sa ka tött?“

„Waata isi;“ ta pani t'ale peegle ette.

Nüüd naeris Shifra uhkete ja õnnelikult ja, ikka weel naerdes, pani ta oma pehme kae mehe kaela ümber, andis suud ja sosistas temale: „Ma ei saa ilmaski enam nii inetu olema; aga pane nüüd peegel ära; ma usun, see on üks imepeegel.“

„Seda ta ka on,“ ütles Hersch uhkete. — —

„Weel sell'samal õhtul wiis ta peegle targa Rabbile tagasi ja ei tarwitanud ilmaski enam. Shifra oli, nii kui seda lubas, ikka häa ja ilus nagu ingel. — — Küll mõnigi mees ja naine soovib enesele niisugust imepeegelt, sellega oma furja abikaasat taltsutada wõiks.“

Homniku tunnid, ehk üks kaetseb ikka teist.

Ma e a t ü d r u t: (ülesse ärkades ja tuld küünla otsa süüdates) Suba kell lööb wiis! Pean üles tõusma ja jälle orjama hakkama. Oles

m'ul ka nii hää elu olemat nagu lõõginaisel, kes weel ühe tunni magada võib!

Rööginaine: (ennast riidesse pannes) Suba löi kuus! Ei aita, hakka ka jälle lõõkis kastrullist ja pannist puhastama, kohwi tegema ja lõune ette muretsema. Deh, raske küll! Aga waat' tuatüdrukul on põli, ta põõnab alles tefi all. Oleks m'ul ka niisugune elu olemat.

Tuatüdrul: (aegutades ja ühte jalga põlwe pääl hoides) Ah, juba seitse, ja alles pool und magada saanud! Auuu! küll on magus uni, aga ei või enam parata. Tuad tahtwad pühkida ja kõik asjad tolmuist puhastada, muidu saan kärata jälle, n'agu minema esmaspäew lugu oli, et jäin ühe tunni hiljemaks magama, sest tua Tõnis on ilus mees ja näitab mind armastawat; sellepärast läts aeg magust juttu westes kuni kellu kolmeni hommiku ära. Kuluks küll üks tund weel ära, n'agu koolipreilil see õnn on, puhkab üsna rahuliste alles. Oh, oleks ma ka koolipreili, siis oleks m'ul elu olemat!

Koolipreili: (oma teha kinninöörides) Säh! juba saab kahetsa! Tõuse aga üles oma meelt jälle pahandama, muud midagi. Lapsed laisad ja ei taha õppida. Proua nuriseb, et mina ei peada neid hoolega õpetama, tahta muidu palga saada ja noorte meestega juttu ajada, et küll muud nooremat meest siin ei ole, kui opmanni Tobias Terawfilma poeg Theodor. Päälegi on ta ilus, mõistlik mees, läheb warsti teise mõisa walitsejaks, ja t'al näitawad üsna tosjä mõtted olemat. Ei tea, kuidas ehk wiimaks läheb. — Noh — siis pääsen sest or-

jusest lahti. — Oh oleks ma juba proua olemat. — — N'agu praegu meie proua: mis on t'al wiga? Jsi perenaine majas, wõib ühte sinna, teist tänna kästida ja nii kaua magada, kui tahab. Jah, küll on foolitajal raske!

Proua: (kella helistades) Suba kessu ühesja! Küll magatsin hää meelega ühe tunni weel, aga ei wõi parata, pean üles tikkuma ja vaatama, et amme hääd toitu saab. Temal on küll würsti proua põli! Mina, et küll maja walitseja olen, pean temaga ometige lahkestest ja auupakkisult ümber käima. Muidu lähed asi pahaks. Temal on see kõigeparem elu iimas. Seda keegi muu ei wõi saada.

Amme: (woodis ennast sirutades ja laps risti kõhu pääl) Dijah! lööb juba kumme, aga hääd meelt ei tee ülestõusmine m'ule weel mitte. Täna jään kuni lõuneni woodisse, tehku auulik proua kõwerat nägu nii palju kui tahab, mina sest ei hooli. Wihastada mind ta ei tohi, siis tuleb lapsele kõhuwalu, seda tean selgeste ja proua isi ka. — Niisugust tena ja ilust elu ei ole ma kõigel oma elu aéal weel tunda ega maitseada saanud! Amme elu on see kõige parem elu. Seda ei wõi keegi teine ehk muu inimene saada, kui amme üksi! —

Kallis raha.

Kord tuli üks tundmata talumees linna rahapanka ja pakkus sääl kaks poolteise rublastest hõbetükki müüa, mis eest temale ühtekokku 3 rbl. 60 kop. lubati ja kellelega talumees rahul oli. — Nii kui see igas pankas itka

on, et sääl iga ameti jauls isi tallitaja. Mees läts esite raha tallseeriija ja kirjatoimetaja juure, kus temale nende rahade eest maksu wäljawõtmise lubatäht anti, kellega ta siis jälle raha wäljaandja juure pidi minema. Ei tea kust see tuli, et raha wäljaandja kirjast aru ei saanud, maid andis talumehele 360 kopikude asemel 360 rubla. Talumees ei lausunud sest midagi, maid läts rõõmuga oma teed. Pärast leiti küll eksitust ja otsiti külameest taga, aga kust weel kätte saada, teegi et tunnud ka teda, ja täada muidugi, et külamees, kes sest eksitusest üsna selgeste aru sai, siis ka sedamaid linnast minema pani. — Võib olla, et see wiimaks ometige üles tuleb, ja seda oleks ka soovida.

Malja tilgad.

1) Üks suur isand wõttis enesele teenre, kes aga seda ametit sugugi weel ei olnud pidanud. — Mõni päew pääle selle saatis isand ühe oma parema sõbrale temaga kahe kalli kiwist taldrefute wahel ilusaid pirniseid, mis tema omas aias kaswanud oliwad. — Sõbrale kätte andes lastis teener ühe taldrefu maha kuttuda ja see läks puruks. Kui ta kodu tuli, rääkis peremehele õnnetuse üles. See aga taples temaga ja ütles: „Kuidas sa juhm, seda ometegi tegid?“ — „Mõnda!“ ütles pois ja wiskas weel teise taldrefu, mis t'al alles käes oli, põrandale maha ja see läks ka niisamuti puruks.

2) Üks soldat kes tihti saia süüa himustas, kästis ühte tema wahiputkast mõõdaminejat tuttavat poisši enesele kahe kopiku eest saia tuua. Pois wõttis raha wastu ja tahtis minema hakata, aga soldat ütles: „Pea weel natuke finni; sina sööd ju wist ka saia. Säh, siin on weel kaks kopikud, selle eest osta omale.“ Pois läks. Tütti

aea pärast tuli ta saia süües tagasi, andis kaks kopikut soldatile kätte ja ütles: "Pagaril ei olnud enam rohkem, tui üks tahe kopikune sai veel!"

3) Kord oli üks maalt talutaadi ja eide poeg linnas ühe kingisepameistri juures õppimas. Meister saatis teda kord ühel õhtul poest tuletikku tooma. Pois läks, jäi aga väga kauaks ära. Kui ta kodu tuli, tikud meistre kätte andis ja see tuld ülestõmmata tahtis, ei tõusnud mitte, wõttis teise, ei ka mitte, siis kolmand, neljanda ja nõnda edasi, ikka seesama palk. Müüd hakkas ta poisiga käresema, miks nii sandid tikud toonud. Pois aga wastas: "Ärge pange pahaks, meister, ma katsusin n'ad kõik läbi ja põlesiwad üsna hästi!"

4) Koolmeister: Ütle m'ule neljas palwe pois.

Pois: Anna meile igapäawast leiba.

Koolmeister: Hää küll! Aga kas inimene leiwast üffi wõib elada?

Pois: Ei wõi!

Koolmeister: Mis läheb siis temale veel tarwis?

Pois: Hapu kapiaid ja sialiha! —

5) Kord läks üks talumees linna ja tahtis ühe suurema isandaga kokku saada, pidi aga eestuas kawa ootama. Säälsel seisis suur wast puur ja papakoi sees. Mees pani seda ilusat rohelist lindu imeks ja astus lähemale, et teda paremine tähele panna. Korraga karjus papakoi: "Kreauks; mis sa tahad?" Talumees kiskus ära, taganes tagasi, kumardas ja ütles: "Ärge pange pahaks, auulit härra, ma mõtlesin teid ühe linnu olewat!" —

6) "Kes on su isa?" küsis üks wõeras pisukesel poisil kääst. — "Minu onu," wastas pois. — "Kuidas nõnda?" küsis wõeras edasi. — "Onu jah!" wastas pois kärede mine. "Enne oli ta küll minu isa; aga tui mu ema ära suri, siis wõttis ta mu tädi, see on ema õe, jälle naisets ja sest aegast sai ta mu onuks." —

7) Wiimases Türgi sõas jooksis üks Türgi soldat rutuga pärast lahingit oma ülema juure ja kiitles et ta ühe Wene soldatil mõlemad jalad ühe korraga alt ära lõõnud, kui see just tema pääle sihtinud, ja soowis selle eest enesele ühte auu-tähte rinda saada. — „See on küll üks wäwä tegu sinust,“ ütles ülem — „aga parem oleks olnud, kui sa ta pää otsast oleks ära lõõnud. Ta võib ehk lähemal lahingil fiiski meitest, kas sind ehk mind surnuks lasta.“ — „Ha, seda oleks ma ka muidugi ennemalt teinud, — ega ma n'a rumal 'pole, — aga suuretüki kuul oli tema pää juba enne otsast ära wiinud, ja sellepärast oli m'ul julgem, tema jalgu alt ära lüüa.“ —

8) Kord luges üks talumees ühe kuulutuse kirjast, mis apteeker wälja annud, et tema juurest kõiksugu rohtu iga häda wastu, odawa hinna eest võib saada, olgu see häda, mis iial tahes. Selle pääle läks talumees kohe sinna apteeki ja küsis ühe pudeli täie seda rohtu, mis saabaste lagunemise wastu on.

9) Kord läksiwad kaks studentti üksteisega sõnadlema; ühe nimi oli Klinge ja teise nimi Lõwi. Klinge arwas ennast Lõwi läbi teutatud saanud ja kutsus teist „duelli,“ see on: wastastifu wõitlemise pääle wälja, mis aga Lõwi mitte wastu wõtta ei tahtnud. — Wiimaks ütles Klinge: „Ma küsin weel korra Teite käest, kas tulete wälja wõi olete üks koer?“ — „Hoidku Jumal!“ wastas Lõwi. „Parem tahan ma elus koer, kui surnut Lõwi olla!“ —

10) Endisel aeal, kui alles peksu aeg oli, mõisteti ühe soldatile — ei tea mis kurja teu pärast — 25 hoop. Kui ta seda kätte oli saanud, kästi teda siis ülestõusta ja oma ülemat, kes isi ta päält waatas, selle õpetuse eest tänada. Aga mees ei tõuasnud mitte, waid ütles, et kaks hoop weel puuduwa. — „Baat' see oli mees, kes oma õigust päris. — Ma usun, et teisi tema sarnatšid wiist mitte ei ole. —

11) „Sa räägid itka kosjast ja pulmadest minuga aga ei tee seda ometege ükskord tõeks,“ ütles üks tüdru' nuttes oma arvatud peigmehe vastu. „Ma ootan ja rõõmustan juba ammugi selle aea pääle, kunas sa mind ära võtad.“ — „Sa ei tea sest midagi, armas Mariie, miks-pärast ma pulmadega wiivitan,“ vastas peigmees. „Vaata, mida kauem sa ootad seda rõõmsam saab s'ul siis olema. Ega s'ul praegu n'a suurt häda veel pole. Kannata aga veel natuke, k'ül see s'ul omal aéal rohkesti äratafutud saab.“ —

12) Soldat: (üht hani kaenlas ja kät kübara ääres hoides) Urge pange pahaks, isand weltwebel (feldwebel), et ma mitte õigel aéal kodu ei saanud. Tee pääl oli üks kari häid raswaseid hanisid ees, ja ma mõtlesin: üks niisugune magus praad kuluks küll meie auusa ja hää weltweebelile ära. Suure tagaajamisega sain ometegi wiimaks ühe kätte, mis läbi ma hiljaks jäin. Siin ta on, mõtte hääks!“

Weltweebel: (piipu suitsutades, lahle näuga) Ha! Baat' see on õige mehe mees, täitsa õigust rääkida ja päälegi selget tunnistust tuua. Ilma selle tunnistuseta oleks s'ul sandiste läinud.“ —

13) Üks reisija sell' koputas ühe linna maea ukse taga. Tüdruk tegi lahti ja tahtis näha, kes sääl on. Sell' palus mõnda kopikut raha, sest etta waene olla ja mitte muidu enam edasi saada ei võida. Tüdruk aga ütles: „Meie proua ei anna ukse pääl midagi.“ — „Mõh, ma võin ju ka tuppa astuda,“ vastas sell'.

14) Tõhter: See on ju palju rohkem, kui ma pärisin, hää sõber. Teie loete m'ule 30 rubla, kuna ma aga 15 leppisin, kui teie naese terweks teen; õnnetusets on ta aga ära surnut, kus m'ul nüüd midagi enam pärimist ei ole, sest et teite soowi täita ei võinud.

Talumees: Just selle pärast, herra tõhter. Teie olete ka enam teinud kui mina pärisin ja selle eest saate 15 rubla enam.

Raamatute ja kirjutuse-materiaali kaupluses

R. Jakobi & Comp.

== Pärnus, ==

on saada:

Piiblid, testamendid ja laulu-raamatud
mitmetoomodi sissekõitustega odava hinna eest.

Kulc kooliraamatuid,

post- ja kirjutuse-paberid,

kuwäärisk, ilukirja raamatuid, sulgi, tinapulkki j. n. e.

(Koolikõpetajad, kui hulga wiisi ostawad, saawad protsentistl.)

Ronto-raamatud

kõigesuguses suuruses üsna odava hinna eest ja
ülestatõhendamise raamatud.

Muusika ja noodipaberid.

Uued head Mabitja - raamatud ja uued

 Kalendrid.

Päewapildid, kirjud ja mustad piloid.

Maa-kaardid ja Gloobused.

Ch. E. Braeter'i

juures

Pärnu linnas

on üksipäinis need õiged

„Rhenania“ käsi õmbluse masinad
saada.

Pääle ülemal nimetatud pakun veel mitmesugusid
teist seltsi masinaid, nagu:

Grower ja Backer, Badenia, Saksonia, Ori-
ginal - Brunswiga, Kolumbus, Fidelitas,
rätsepa ja kingisepa masinaid; Singeri käega
ja jalaga aetawaid masinaid.

Kõikide minu juurest ostetud masinate eest was-
tan mina ja palun selle pääle waadata, et kõik
masinad, mis maal kauplejad pakuvad, mitte minu
masinate päha ei saa ostetud. Kohe maksjatele
annan mina protsendid.

Masina õli, lõnga, niiti, siidi, õli-
kannud ja muud veel, on ikka odawa hinna eest
saada. — Õmbluse õpetuse ja masina pakkimise eest
pole mitte tarwis maksta.

 Õpetuse raamat on Eesti keele.

Rauawalamise ja masinate
wabrik

C. Sebulke'st Pärnus,

paatub

sae- ja jahw-weskisi,

turbiinisi, aurumasinaid ja aurukatlaid,
mitmed moodi

pumpasi, tulekustutuse pritsisi,
surnu ristisi, hanade ümber rand-aidasi j. n. e.

ja hoiab omas laagris walmis

hobustega ja käega ümberaetawaid

rehepeksmise masinaid,

ekski ehk peeneks tegemise ja ka

külwi masinaid

7 kuni 12 jalga külwamise laius ja mitmed sorti

== sabkasi, ==

treitud wanfre telgesi ja wanfre püssisi

ning

randseid katuse aknaid ehk luukisi j. n. e.

Ühtlase saab ka kõigesuguste masinate paran-
damise tööd rutuste ja hoolega toimetatud.

J. B. Specht Pärnus,
Piirituse- ja likööri-auruwaabrik
ning joodawa wiina pood,

asutatud aastal 1830,

müüb kõiksugused **wiinad**, **piiritust**, **prostoi** ja **toppest**
proowi, **prostoi** ja **toppest** **likööri**, **balsamit**, **wenemaa-** ja
kõige muu maade joodawad wiinad.

Müümise kohad on: Linna sees: omas majas. Ülejõe alewis:
kaupmehe Sunni majas. Riia alewis: kaupmehe Nieländeri majas.

 Kõigis nende kauplemise kohtades saawad muu wiinad wabriku
hindade eest müündud ja õiglast ja usinat toimetamist tõutatud.

Aurupakkikult

J. B. Specht.

Baltia

tulekahju tasumise selts

R i i a s

wõtab vastu tulekahju tasumise pääle
finnitada

majasi, mööblid

ja

mitmesugust kaubakraami

odawa hinna ehk maksu eest niihästi maal
kui linnas:

5 aastat ettefinnitamise wäljamaksu cest
jaab rohkem protsentisi maha kingitud.

Need kes selle nimetatud seltsi poolest
oma majasi wõi asju finnitada lasewad, saa-
wad hääd wõitu, see on: mida rohkem selle
seltsi kassasse üleswõtta lasewad ja seltsil suu-
rem sissetulek on, seda odawam finnitamise
maks on.

N. Sakobi,

agent Pärnus.

Ülemal nimetatud asjade finnitamisi selle
seltsi kassasse wõetakse N. Sakobi & Comp. raamatu-
poes wasiu.

Karl Hölzer, linade ja wilja kaupmees

☞ Pärnus, ☞

Atia-uulitsas, omas majas, apteegi wastu müün kõiksugu heeringaid ja räimi, soola, rauda, põllurammu, ja ostan ka ühtlase kõiksugu linu, lina seemneid ja muud wilja ning palun neid, kes ilma kauplemata oma kaupa linna toowad, minu juure tuua ja luban neid sõbralikult wastu wõtta ning täit hinda, mis kaup wäärt on, auusaste wälja maksa.

☞ Minu sekkidele, kes maal ostmas käiwad, palun julgeste müüa, sest ma luban seda hinda, mis n'ad müüjale on pakkunud ilma tülitä ostetud kauba eest wälja maksa. ☞

Warsti ilmuvad meie kulu pääl kaš tulusat raamatufest, mis wäga omased ja kasulikud, ištärani lastele on. Need on:

Uus ilus pildi Aabitse-raamat

ja

Laste armas pildi Rabits

mitme eht hulga ilusa kirju piltide, salmitute, lugemise harjutuste, wanasõnade, nimede, õpitähtede ja üts-kord-üts korralebega, ilusa kirju kaantega köidetud.

☞ Hind on umbes paljalt 15 kop. ☞

R. Jakobi & Comp.

Raamatute ja muusika-raamatute kauplus Pärnus.

Leis

